

**Landsbykædens
ide- og debatoplæg til**

**Landsby- og
Landdistriktspolitik**

**I Bjerringbro
Kommune**

**Udarbejdet af
Landsbykæden maj 2000**

Forord ide- og debatoplæg til landsbypolitik

Hvorfor skal vi overhovedet udforme en landsbypolitik og landdistriktspolitik i Bjerringbro kommune? Det er meget nemmere at sige: "Ned med alt uden for Bjerringbro! - ingen skoler - ingen børnepasning - ingen ældrevenlige boliger - ingen veje - ingen samlingssteder - ingen valgsteder - ingen service - ingenting!" Folk kører jo alligevel til Bjerringbro for at arbejde, for at handle, for at gå til det ene og det andet - så kan resten da også ligeså godt foregå i Bjerringbro. Men Landsbykæden mener, at landområderne i Bjerringbro kommune skal forblive aktive lokalsamfund med en ordentlig offentlig service, foreninger, forsamlingshuse, virksomheder mm. Men det kræver vilje fra både politikere og den tredjedel af Bjerringbro kommunes indbyggere, der bor i landsbyer eller i det åbne land. En landsbypolitik skal være med til at give rammerne for at det kan lade sig gøre. En del af det der står i dette hæfte er allerede virkelighed i dag, det er blot ikke beskrevet nogle steder. Andet er nyt og vi håber at det hele giver inspiration til en god samlet beskrivelse af landsbypolitik for Bjerringbro kommune. Landsbypolitik indgår som hovedtema ved revision af kommuneplanen, som skal være færdig i år 2001. En samlet landsbypolitik kan ikke gælde for hver enkelt lokalområde, men hver enkelt lokalområde skal være dækket af den samlede politik. Efterfølgende håber Landsbykæden at de enkelte lokalsamfund vil udforme områdets politik, gennem debatter, fremtidsværksteder, arbejdsgrupper og lignende.

Dette ide- debatoplæg til en landsbypolitik er udarbejdet af Landsbykæden gennem det seneste år. Forskellige arbejdsgrupper, har behandlet og lavet et oplæg om forskellige emner, der hver for sig er beskrevet i dette hæfte. Hvert emne er delt op i hvilken betydning det har, hvad der kan være kommunens/amtets/statens politik, hvad der kan være landsbyens politik og endelig spørgsmål til debat. Med Kommune/Amt/Stat menes der i dette hæfte, politikere/styrelser/administration eller det vi i daglig tale kalder myndighederne og med Landsbypolitik i det efterfølgende, menes en politik for landsbyerne og det åbne land.

Landsbykæden vil indbyde til debataftener 3 steder i kommunen, hvor også vores byrådspolitikere er inviteret. Dato og sted for debatomøderne er:

- 30. oktober kl. 19.00 i Hjorthede forsamlingshus
- 1. november kl. 19.00 i Mammen forsamlingshus
- 6. november kl. 19.00 i Sahl Minihal

Der annonceres også i dagspressen. Vi håber også at dette hæfte allerede nu, vil være med til at sætte gang i debatten om fremtiden i de enkelte lokalområder - så fra Landsbykæden ønsker vi god debat.

Spørgsmål til dette hæfte kan rettes til din lokale repræsentant eller til formanden. Oplægget kan også ses i sin helhed på Sahls hjemmeside www.sahls.dk, hvor indlæg i debatten kan gives på e-mail: debat@sahls.dk ligesom skriftlige indlæg kan fremsendes til nedenstående adresse. Alle indlæg som Landsbykæden modtager inden 20. november bringes med til Bjerringbro kommunes arbejdsgruppe om emnet i forbindelse med revision af kommuneplanen. Alle indlæg der modtages elektronisk, offentliggøres på hjemmesiden indtil 1. januar 2001.

Med venlig hilsen, Landsbykæden i Bjerringbro kommune
Jens Martin Mølgaard, Formand for Landsbykæden

INDHOLDSFORTEGNELSE

Samarbejde mellem kommunen, landsbyen og Landsbykæden	side 3
Trafik/transport	side 5
Boliger/bosætning/byggegrunde/lokalplaner	side 7
Erhverv/butikker	side 9
Landbrug	side 11
Børnepasning	side 13
Skolepolitik	side 16
Ældre	side 18
Integration af tilflyttere	side 20
Kultur og Samvær - Unge og Fritid Herunder: Forsamlingshuse	side 22
Kirken	side 24
Natur og grønne omgivelser	side 26
Miljø - affald - energi	side 27
Vandforsyning & spildevand i det åbne land	side 30
Tal og status på landsbyerne	side 32
Arbejdsgrupperne	side 33

Landsby-politik og samarbejde kommune - landsbyer - Landsbykæden

En landsbypolitik skal være med til at give rammerne for det store mindretal på 1/3 af kommunens indbyggere, der bor i landsbyerne og det åbne land.

Landsbypolitik skal være med til:

- At sikre at landsbyerne kan overleve, udvikle sig og blive et endnu bedre sted at bo.
- At sikre at den offentlige service der ligeså godt kan tilbydes lokalt, også bliver etableret i landsbyerne.
- At politikerne gør sig klart, hvilke ressourcer der tilbydes af borgerne i landsbyerne og på landet.
- At borgerne i landsbyerne og det åbne land gør sig klart hvad de vil med deres område.
- At sikre at det unikke netværk, der er mellem mennesker i små lokalsamfund, bevares.
- At sikre at borgerne til stadighed føler et ansvar overfor deres lokalområde.
- At landområderne forbliver aktive lokalsamfund, hvor den demokratiske bevidsthed kan bevares og at borgerne til stadighed føler et ansvar overfor deres lokalområde.

Landsbypolitikken består af to dele: En del der klarlægger Kommunens politik overfor landområderne og en del der klarlægger borgernes politik overfor deres eget lokalområde. Den kommunale del udformes i samarbejde med borgerne, besluttet og udføres af politikerne. Borgernes del skal udformes, besluttet og udføres af borgerne i det enkelte lokalområde, men sådan at borgernes politik lever op til kommunens politik. Kommunen og borgerne i landsbyerne har et fælles ansvar og interesse. Og samarbejdet bør være baseret på åbenhed og ærlighed i dialogen mellem kommunen og landsbyerne.

Kommunens generelle politik

- I respekt for borgerne i landsbyerne og i erkendelse af de ressourcer disse borgere tilbyder, har kommunen en erklæret landsbypolitik.
- Kommunen anerkender at Landsbykæden er landsbyernes fælles talerør til kommunen og at Landsbykæden er paraplyorganisation for landsbyerne og giver det netværk, der er med til sikre hurtig information ud til alle landsbyer.
- Kommunen/byrådet afholder et årligt landsbymøde, med en dagsorden. Punkterne til dagsordenen laves af Landsbykæden i samarbejde med kommunens administration. Emnerne indsamles af Landsbykæden, hos samtlige foreninger/bestyrelser/institutioner i landsbyerne. Administrationen indsamler politikernes emner til møderne. Samtlige landsbyer inviteres til at deltage på dette årlige møde.
- Kommunen bør samarbejde med den lokale borgerforening om borgermøder i en landsby, som kommunen tager initiativ til. Som minimum ved at rette henvendelse til Landsbykæden eller den lokale repræsentant i Landsbykæden, inden det planlægges. Fx. skal man undgå at planlægge borgermøde i en landsby, den dag hele byen er på udflugt eller der er stort sølvbryllup eller lignende. Ligeledes bør kommunen give landsbyen tid til forberedelse, alt efter problemstilling.
- Kommunen skal respektere at der er landsbyer der i perioder kan have behov for være i fred og ikke ønsker at deltage aktivt i kommunens landsbypolitik og som også ønsker at stå udenfor landsbykæden. Det må ikke få konsekvenser for de øvrige landsbyer.
- Kommunen bør støtte ildsjælene i landsbyerne både med råd og vejledning og gerne økonomisk. En udviklingspulje, hvor der kan søges midler til projekter i landsbyerne kan være en ide.
- Kommunen bør støtte hver landsby med et beløb.

Landsbyens/området politik

- Landsbyerne er i denne sammenhæng borgerne i landsbyerne og det åbne land, foreningerne og institutionerne i de enkelte landsbyer og Landsbykæden.
- I respekt for den erklærede kommunale landsbypolitik er borgerne indstillet på at leve op til deres del af politikken, så det ikke kun er politikernes ansvar.
- Landsbyerne anerkender at Landsbykæden er landsbyernes fælles talerør til kommunen og at Landsbykæden er paraplyorganisation for landsbyerne og giver det netværk, der er med til sikre hurtig information ud til alle landsbyer.
- Landsbyerne respekterer at nogle landsbyer i perioder kan have behov for at stå uden for Landsbykæden og hvile i sig selv. Landsbyer der ikke deltager aktivt i Landsbykæden kan frit melde sig ind igen, når der er kræfter til at deltage.
- Landsbyerne, der står uden for samarbejdet i Landsbykæden, respekterer, at de øvrige landsbyer arbejder videre og måske får del i Landsbykædens midler.
- Landsbykæden inviterer hvert år alle landsbyer til et årsmøde, hvor det besluttet hvilke emner Landsbykæden skal arbejde med i det kommende år.

Spørgsmål til debat

Er landsbyerne overhovedet indstillet på at deltage aktivt i en landsbypolitik?

Vil landsbyerne acceptere Landsbykæden som et fælles talerør?

Er et årsmøde mellem landsbyerne og et årligt møde med politisk deltagelse for meget?

Er det realistisk at få politikerne med på et årsmøde?

Er en landsbypulje en god ide, og hvem skal i givet fald beslutte hvordan den skal fordeles?

Er et årligt beløb til hver landsby en god idé? Hvem skal tildeles beløbet?

Trafik/ transport

Da en af livsnerverne i et mindre samfund er gode transportmuligheder, er det nødvendigt at der bliver fokuseret på transportmulighederne for alle grupper af borgere i landsbyen. Det skal samtidigt også være muligt for borgerne at færdes i trafikken uden risiko for liv og lemmer, derfor er det mindst lige så vigtigt at der udarbejdes en plan for trafiksikkerheden i kommunen.

Trafik og transportmuligheder til og fra landsbyen har:

- Betydning for landsbyens fremtidige udvikling
- Betydning for hvem der bosætter sig i landsbyen
- Betydning for alderssammensætningen

Kommunens/amtets/statens politik:

Kommunen/amtet:

- Prioritetsområderne, indsatsen og målsætningen kunne f.eks. være: Ingen trafikskadede børn i Bjerringbro kommune.
- Vejene bør vedligeholdes af hensyn til sikkerhed, økonomi og komfort.
- Der bør være sammenhæng mellem amtets og kommunens snerydning og saltning.
- Saltning bør prioriteres ud fra trafiktæthed og tidspunkter med megen pendlertrafik.
- Amtsvejene bør være primærveje.
- Fodgængerfelter, trafiklys, bump, rundkørsler og cykelstier er med til at højne sikkerheden for alle, nogle landsbyer er nærmest delt, fordi forældre ikke tør lade børnene gå over vejen før de er blevet 8-9 år.
- Kommune og amt bør, som overordnet mål, etablere cykelstier langs alle de mest trafikerede veje. Hastighedsplanen for Bjerringbro kommune er et udgangspunkt for prioriteringen.
- Kommunen bør etablere fartdæmpning i de landsbyer, hvor der er behov for det. Skoler og skoleveje skal have første prioritet.
- Ved kollektiv trafik bør miljøregnskabet være positivt, ellers vil den kollektive trafik ikke kunne accepteres på længere sigt.
- Kollektiv trafik må ikke etableres ud fra politiske følelser. Man skal dog tænke på at børn, unge og ældre ikke har samme mulighed for at køre bil som andre borgere.
- Ældres transportbehov bør afdækkes, evt. via spørgeskemaundersøgelse. Er det overhovedet muligt at dække ældres transportbehov med andet end privatbilisme.
- Amtet bør sørge for flere afgang for kollektiv trafik - evt. telebil.
- Kommunen bør tillade, at den lokale skolebus medtager "almindelige" passagerer mod betaling, under forudsætning af, at der er ledige pladser.
- Amt og kommuner kunne evt. etablere opsamlings P-pladser til større virksomheder som f.eks. Grundfos eller B8 for samkørsel.

Staten/Folketinget:

- Folketinget kunne indføre alternativt befodringsfradrag, som en evt. belønning for samkørselsordninger.
- Folketinget bør sørge for, at benzinpriserne ikke bliver for høje, da det modvirker udviklingen på landet og fungerer som en ekstra skat på landboere, som kører til byerne for at arbejde, eller for at benytte de fælles faciliteter. Afskaffelsen af befodringsfradraget dæmper viljen til at bosætte sig på landet og har stor indflydelse på mobiliteten.
- Indførelse af Road-pricing kunne være interessant, set med landsbybriller på.

Landsbyens/områdets politik:

- Borgerne bør ikke stille ønsker om tiltag, som man alligevel ikke er interesseret i eller vil bruge, når det er etableret.
- Kan en landsby-lillebil, som føres med lille kørekort, være løsningen til en kollektiv trafik for forenings-, ungdoms-, eller ældrekørsel; den lokale butik kunne stå for udlejningen af bilen. Kan der evt. laves aftaler med lokale institutioner, hvis en af disse allerede råder over en minibus. (Kunne man evt. købe en i fællesskab). Der skal dog afklares spørgsmål vedr. forsikrings- og lovmæssige spørgsmål.
- Landsbyen bør forsøge at etablere samkørselsordninger, både til arbejde, men også til børnenes fritidsaktiviteter. Der kunne evt. arrangeres opsamlings "P-pladser" til større virksomheder som f.eks. Grundfos eller B8.

Spørgsmål til debat:

Er beboerne interesseret i samkørselsordninger til arbejde og børnenes fritidsaktiviteter ?

Har beboerne tid til samkørsel i en travl hverdag, hvor det er et puslespil at få tiden til at hænge sammen ?

Er det overhovedet muligt at dække ældres transportbehov med andet end privatbilisme ?

Er der interesse for en landsbylillebil. Hvem har overskud til at tage sig af det administrative ?

Er beboerne overhovedet indstillet på, at benytte offentlig transport i større udstrækning, for at medvirke til at landsbyruterne bliver mere økonomisk rentable?

Er der behov for en telebil?

Bosætning/boliger/byggegrunde/lokalplaner

Boligerne og de øvrige omgivelser i landsbyerne har stor betydning for selve bosætningen i landsbyerne. Boliger af forskellig alder, størrelse, ejerforhold og byggestil giver mulighed for en bred alders- og beskæftigelsesmæssig sammensætning blandt byens borgere. Det er vigtigt at bevare bygninger af historisk værdi samt bevare landsbyens adgang til grønne omgivelser. Det er desuden vigtigt at lokalplanen giver mulighed for forskellige former for byggegrunde og erhverv.

Bosætning/boliger har i landsbyen

historisk betydning - det er vigtigt at bevare huse af historisk værdi

betydning for det æstetiske - det er vigtigt, at sørge for at der er opryddet på landsbyens udendørsarealer samt at bygninger vedligeholdes

betydning for hvem der bosætter sig i landsbyen - det er vigtigt, at der er boliger af forskellig type og størrelse

betydning for alderssammensætningen af byens borgere - det er vigtigt, at der er en bred alderssammensætning.

Kommunens/amtets politik:

- Kommunen bør give tilladelse til udstykning af byggegrunde, således at der i landsbyerne er mulighed for udvikling.
- Kommunen bør gøre byggegrundinteresserede opmærksom på evt. byggegrunde i landsbyerne.
- Kommunen bør give tilladelse til både ejerboliger, lejeboliger, andelsboliger og bofællesskaber, f.eks. i form af tildeling af kvoteandele til landsbyerne.
- Kommunen bør i samarbejde med amtet sørge for gode transportmuligheder.
- Kommunen bør støtte op omkring ældre- og handicapboliger, f.eks. seniorboliger med plads til 4-5 lejligheder i hver, hvor der er interesse herfor.
- Kommunen/amtet bør give tilladelse til erhverv, butikker, gårdbutikker og andre arbejdspladser, hvor der er interesse herfor.
- Kommunen/amtet bør medvirke til, at der er gode adgangsforhold i nærområdet til seværdigheder som skove, åer, søer, gravhøje, også for handicappede, hvor det er muligt.
- Kommunen/amtet bør give tilladelse til, at tomme bygninger udnyttes til liberale erhverv og mindre virksomheder.
- Kommunen/amtet bør sørge for, at der er information/høring om store forandringer.
- Kommunen bør sørge for, i grelle tilfælde, at bede ejerne rydde op.
- Kommunen/amtet bør føre en politik, som medvirker til at faldefærdige ubeboede bygninger nedrives.

Landsbyens/områdets politik

- Beboerforeninger og lignende foreninger bør være positive overfor samarbejde med kommunen.
- Beboerforeninger og lignende foreninger bør sørge for at tilflyttere bydes velkommen med f. eks. en blomst og et aktivitetsblad
- Naboer og genboer til nytillflyttere bør ligeledes byde velkommen og hjælpe med til at tilflytterne integreres i landsbyens liv.
- Landsbyens beboere bør vise tolerance med anden kultur.
- Beboerforeninger og lignende foreninger bør sørge for at der er aktiviteter i landsbyen, således at der skabes et godt sammenhold i landsbyen.

- Landsbyens beboere bør støtte butikker i landsbyen, da manglende støtte er ensbetydende med butiksdød.
- Landsbyens beboere bør være imødekommende overfor at hjælpe beboerforeninger og lignende i situationer, hvor man har brug for ekstra hjælp.
- Landsbyens beboere bør sørge for nedrivning af egne faldefærdige ubenyttede bygninger.
- Landsbyens beboere og foreninger bør sørge for at egne bygninger og udendørs arealer vedligeholdes og at der holdes opryddet udenfor bygningerne.
- Beboerforeninger o lign. kunne f.eks årligt uddele en "forskønnelsespris" for at skabe bevidsthed omkring byforskønnelse.
- Beboerforeninger o.lign. kan sørge for, at pjece med oplysning om landsbyen ligger på biblioteket, hos ejendomsmæglere og lign. - kræver jævnlig a-jourføring.
- Beboerforeninger o. lign. kan sørge for, at der er et lokalt samlingssted i landsbyen- både indendørs og udendørs

Spørgsmål til debat:

Er landsbyen interesseret i alle for former for boligtyper - her tænkes f.eks. på lejeboliger, hvor der måske er en hurtig gennemstrømning og en lille tilknytning til landsbyen ?

Er landsbyens beboere interesseret i at tage aktivt del i landsbyens tilbud.?

Er landsbyens beboerforening interesseret i at landsbyens beboere hjælper til ?

Er landsbyens beboere interesseret i at hjælpe hinanden i specielle tilfælde ?

Er landsbyens beboeres interesseret i erhverv i landsbyen, her tænkes på evt. mulighed for forurening, støj, tung trafik og lignende ?

Hvordan kan landsbyen integrere nye beboere på en god måde?

Hvordan markedsfører man landsbyerne ?

Skal landsbyer være forstæder eller et selvstændigt aktivt samfund?

Erhverv og butikker i landsbyerne

Erhverv og butikker bør være en naturlig del i landsbymiljøet, også i fremtiden. Håndværkere, butikker og mindre erhverv er med til at sikre liv i landsbyen. Næsten alle landsbyer i Bjerringbro kommune har heldigvis en eller flere lokale virksomheder som også er med til at sætte præg på landsbymiljøet.

Virksomheder, håndværkere og butikker er med til:

- At sikre liv i landsbyen.
- At der er lokale arbejdspladser og dermed mindre transportbehov.
- At støtte og sikre at der er et lokalt netværk.
- At forskellige serviceydelser tilbydes lokalt.

Dagligvare/nærbutikker er med til:

- At sikre tilbud af daglige fornødenheder til alle beboere.
- At sikre at ældre kan blive længere tid i landsbyen
- At folk mødes og at der et lokalt møde/informationssted der dagligt er åben for alle
- At der er mulighed for andre servicetilbud, som posthus o.l.

Kommunens/amtets politik

- Kommune og amt bør samarbejde om at skabe gode udviklingsmuligheder i landsbyerne og landdistrikterne.
- Kommunen/amtet bør være positiv over for etablering af virksomheder i landområderne, da de er med til at skabe helhed og bæredygtighed i lokalsamfundet.
- Kommunen bør markedsføre erhvervsgrunde i landsbyerne og sikre at der kan etableres erhvervsgrunde i landsbyerne og markedsføre/oplyse om dette.
- Kommunen bør i forholdet til amtet, klart tilkendegive en positiv holdning overfor gårdbutikker, og etablering af disse. Ligesom udvidelse af gårdbutikker i både udbud og funktion bør støttes.
- Amtet bør være positiv overfor gårdbutikker, og etablering af disse. Ligesom udvidelse af gårdbutikker i både udbud og funktion bør støttes.
- Kommunen/amtet bør ligeledes være positiv overfor etablering af andre butikker, dog altid med en vurdering af hvordan de evt. vil virke på de nærmeste omgivelser.
- Kommunen/amtet bør være positiv overfor at disse butikker/virksomheder har mulighed for skiltning - det kan sagtens gøres uden at det dominerer landskabet.
- Kommunen bør være med til at give mulighed for at hjemmehjælpere kan bruge den lokale købmand og evt. være fødselshjælpere på tiltag der kan styrke den lokale nærbutik.

Landsbyens/områdets politik

- Landsbyerne bør være bevidste om virksomhedernes betydning i og for landsbyen og udvise tolerance overfor de gener der ind i mellem kan forekomme.
- Omvendt bør virksomhederne og være bevidste om de gener de kan påføre omgivelserne og søge at begrænse dem mest muligt.

- Landsbyerne bør være bevidste om at kravet til at man kan have en lokal butik, er at man også handler der. Og at man husker at fortælle til købmanden/brugsuddeleren, hvis man synes noget skal ændres - det har en langt bedre virkning end at fortælle det til alle andre.
- Omvendt bør den lokale købmand/uddeler være parat til at modtage ris og ros - og signalere det.
- Landsbyen kan lave en støttegruppe for butikken, der kan hjælpe med forskellige ting, som oprydning, optælling, sparring mm.
- Landsbyerne kan selv lave markedsføring for landsbyen, f.eks. markedsdage - hjemmesider.

Spørgsmål til debat

Er landsbyerne interesseret i at have mindre og mellemstore virksomheder?

Er man indstillet på at udvise tolerance overfor virksomheder der støjer af og til?

Er man indstillet på at handle lokalt for at bevare en dagligvarebutik?

Kan landsbyerne undvære virksomheder i lokalområdet?

Landbrug

Næsten alle danskere har tilbage i tiden deres rødder i landbruget. Derfor kan man vel sige, at det har betydning for danskerne, at landbrugserhvervet fortsat består, ligesom landbruget har stor økonomisk betydning for Danmark. Men tiderne har forandret sig. Da landsbrugserhvervet er blevet automatiseret og har færre ansatte, er det vigtigt, at der gives tilladelse til f.eks. mindre gårdbutikker, således at der stadig er spor efter tidligere tiders former for landbrug. Gårdbutikker giver desuden liv på landet. Hvis landmændene i og omkring landsbyerne er villige til at samarbejde med beboerne, vil det desuden medvirke til at børnene i området lærer dyrene og landbrugets arbejds gange at kende.

Landbrug har:

- Økonomisk betydning.
- Betydning for dansk kultur.
- Historisk betydning.
- Betydning for miljøet.
- Betydning for, at gammelt dansk håndværk bevares.
- Betydning for aktiviteten i lokalområdet - giver mere liv.

Kommunens/amtets/statens/EU's politik

- Kommunen/amtet mv. bør slå fast, at landbruget er et erhverv man regner med og som skal være der.
- Kommunen/amtet bør kontrollere miljøet omkring landbrugene, således at landsbybeboerne ikke generes af f.eks. gylletanke uden flydelåg.
- Kommunen/amtet bør tillade, at nedlagte landbrug anvendes til værksteder, f.eks. tømrer, snedker, smed, autoværksted o.a.
- Kommunen/amtet bør tillade gårdbutikker, således at landsbyerne også får mulighed for at tiltrække turister ad denne vej. Der kan være tale om keramik-, smykke-, lysstøberi- samt glaspusteriværksteder. Desuden kan nævnes forarbejdning af uld: Kartning, spinding, farvning, vævning.
- Kommunen/amtet bør lempe reglerne omkring skiltning af gårdbutikker.
- Kommunen/amtet bør godkende udvidelser af gårdbutikker.
- Kommunen/amtet bør føre en politik, som medvirker til at forfaldne bygninger rives ned.
- Staten/EU bør føre en politik, som medvirker til, at lovene omkring landbruget ikke udvikler sig til en endnu større jungle af love og krav.

Landsbyens/områdets politik

- Landsbybeboerne bør erkende, at landbruget kun kan være på landet, at det er et erhverv og at det altid vil medføre nogle gener i form af lugt og fluer.
- Landmændene bør sørge for at genere landsbybeboerne mindst muligt med "røg, støj og møg".
- Landmændene bør sørge for, at holde rimeligt opryddet omkring bygninger og på udendørs arealer. Landsbybeboerne bør samtidig erkende, at der er tale om en arbejdsplads.
- Landmændene bør samarbejde med beboerne, såfremt der er interesse herfor, f.eks. ved at afholde åben stald-arrangementer og lign. Evt. også samarbejde med f.eks. børnehaver og skoler i kommunen.

- Beboerne bør udvise åbenhed overfor landmanden, ved - på en høflig og venlig måde - at rette direkte henvendelse til landmanden, hvis man er generet af fluer, gylleudkørsel og. lign.
- Beboerne bør i det hele taget udvise en positiv holdning. Landmændene spreder ikke gylle ud for at genere borgerne.
- Mange flytter på landet for at være tæt på naturen. Beboerne bør gøre sig klart, at landbrugets "røg, støj og møg" er en del af naturen.
- Beboerne bør sætte sig ind i landbrugets forhold. Uvidenhed bevirker ofte, at fordomme trives.

Spørgsmål til debat

Er det hensigtsmæssigt, at der stadig ligger gårde inde midt i en landsby ?

Er der i landområderne interesse for gårdbutikker ?

Er landsbybeboerne overhovedet interesseret i hvad der foregår i byens og omegnens landbrug ?

Er landmændene overhovedet interesseret i at samarbejde med landsbyens beboere ?

Er der forståelse for, at landbruget skal være der og vi andre kan være der ?

Børnepasningspolitik i landsbyerne

At der er lokale børnepasningsmuligheder i Bjerringbro kommune har stor betydning for landsbyerne og landområderne. Sammen med dagligvarebutik, forsamlingshus, skole, kirke og idrætsforeninger, er lokal børnepasning en del af den service der tilbydes og er sammen med skolen med til at skabe socialt netværk mellem forældre og børn i lokalområdet. Landsbybørnehaverne giver i forbindelse med skolen store muligheder for kombination af leg og læring, helhed i barndommen og kontakt/netværk mellem børn i børnehaven og skolens elever.

Lokal børnepasning har:

Betydning for om børnefamilier vil bosætte sig i området, og dermed sikre et naturligt og kontinuerligt generationsskifte.

Betydning for børn og voksnes tilknytning og funktion/ansvarlighed for området.

Betydning for netværket mellem børn og forældre i området - større tryghed og helhed for børnene.

Betydning for aktiviteten i lokalområdet - giver mere liv.

Betydning for den lokale butik - den får højere omsætning.

Betydning for huspriserne i området og for hvor let det er at sælge et hus.

Kommunens politik

- Kommunen bør, i erkendelse af lokal børnepasnings betydning for lokalområderne, prioritere det højt, og være med til at skabe gode muligheder for at det kan lade sig gøre.
- Kommunen bør til stadighed arbejde med og for kvalitet og helhed i børnepasningen, herunder også nødvendige ressourcer, selv om lokal børnepasning i perioder kan koste lidt mere. Kvalitet og helhed betyder også at det er børnenes vilkår, der har første prioritet.
- Kommunen bør prioritere "Leg og læring" højt, sammen med motoriske udfoldelsesmuligheder.
- Kommunen bør være med til at sikre, at børnepasningen tager et medansvar for at oplære børn i almen dannelse og social adfærd.
- Kommunen bør sikre at Landsbybørnehaven og skolen arbejder tæt sammen, fordi det er gavnligt for børnene og deres indskolingsforløb.
- Kommunen bør være indstillet på at ansætte lokale dagplejere. Også selv om en ny dagplejer i nogle måneder har færre børn end normeret.
- Kommunen bør have for øje at dagplejen og "hjemmegående" børn, er en del af børnenes helhed i dagligdagen. Derfor har det betydning at "hjemmegående" børn inviteres med i dagplejens legestue og at børnehaver og dagpleje/hjemmegående børn har mulighed for fælles aktiviteter.
- Kommunen bør arbejde for fleksibilitet i børnepasningen. I forbindelse med hjemmearbejdspladser kan der være behov for længere men færre dage, hvor man befinder sig på sit arbejde, mens man sidder hjemme de øvrige dage. Familier med deltidsarbejde eller blandet bolig/erhverv kan have behov for deltidspladser. Begge dele kan der være større behov for på landet end i byen.
- Kommunen bør sørge for, at der er et tilstrækkeligt antal børnehavepladser i landområderne.
- Kommunen bør være med til at sikre, at landsbybørnehaverne er indstillet på fleksibilitet.
- Kommunen bør aktivt forsøge at etablere samarbejde med nabokommunerne, hvor tværkommunal samarbejde kan være med til at løse børnepasningsbehov.
- Kommunen bør sikre sig lokal opbakning ved store ændringer på institutionerne.

- Hvis der er ønske om at drive en landsbybørnehave som privat børnehave eller puljeordning, skal det støttes af kommunen og der skal holdes borgermøder om emnet og bygningerne skal stilles til rådighed til etablering af puljeordningen/børnehaven.
- Kommunen bør være åben overfor forsøg på børnepassningsområdet, så længe børnenes vilkår tilgodeses.
- Kommunen bør være med til at give forældrene realistiske forventninger til de muligheder kommunen kan tilbyde i børnepassningen - hvad det betyder for et barn at være hjemmefra en hel dag, muligheder for individuelle hensyn mm.
- Kommunen bør fortsat støtte initiativet/alternativet "Ung pige i huset".

Landsbyens/området politik

- Børnepassningen er i denne sammenhæng: Personale, forældrebestyrelser, forældre, børn og til dels andre borgere i området.
- Landsbybørnehaven bør hele tiden være opmærksom på den betydning den har for lokalområdet og at børnehavens beslutninger derfor kan påvirke hele området. Det forpligter også til at lokalbefolkningen, specielt forældrekræden, orienteres grundigt/inddrages/høres, når der skal træffes stor beslutninger - både drifts og bygningsmæssigt.
- Landsbybørnehaven bør til stadighed arbejde på at leve op til forudsætningerne for dens eksistens. Det betyder at man også skal arbejde på at børnehaven er mere end børnehaven i lokalområdet og at alle i området føler tilknytning til børnehaven. Det kan bla. ske ved at samarbejde med dagplejerne og "hjemmegående" i området, og ved at samarbejde med foreningerne i området om fælles arrangementer og ved at invitere hele lokalbefolkningen til cirkusforestillinger ol. Børnehaven kan på denne måde være med til at skabe et netværk mellem alle borgere i området, ikke kun børn og forældre.
- Landsbybørnehaven bør ved ansættelse af personale i børnehaven, sikre sig at personalet er indstillet på at arbejde tværfagligt og sammen med områdets beboere, da det har betydning for børnehavens funktion i området. Der skal også gøres opmærksom på, at man gerne ser at personalet er "synligt" i lokalområdet. Ved ansættelse af en ny leder kan det være en af kvalifikationerne.
- Landsbybørnehaven bør samarbejde tæt med skolen, fordi det er gavnligt for børnene og deres indskolingsforløb og dermed en del af institutionernes berettigelse i landsbyen.
- Børnepassningen bør have for øje at dagplejen og "hjemmegående" børn, er en del af børnenes helhed i dagligdagen. Derfor skal der være en helhed i skole - børnehaven - forbørnehaven samarbejdet.
- Børnepassningen bør til stadighed arbejde med og for kvalitet og helhed i dagligdagen for børnene og hele tiden have for øje, at det er børnenes tarv der har første prioritet. "Leg og læring" skal prioriteres højt, sammen med motoriske udfoldelsesmuligheder.
- Børnepassningen bør være åbne overfor at inddrage lokale ældre i passningen som en slags "bedsteforældre", ud over den almindelige normering.
- Børnepassningen bør tage et medansvar for at oplære børn i almen dannelse og social adfærd.
- Børnepassningen bør være med til at give forældrene realistiske forventninger til de muligheder der er i børnepassningen, herunder hvad det betyder for et barn at være hjemmefra en hel dag, og hvilke muligheder der er for at tage individuelle hensyn. Dvs. hvad der er muligt at tilbyde.
- Børnepassningen bør være indstillet på fleksibilitet. Der er nødvendigt, når det er små enheder og det er den måde alle bliver mest tilfredse og positive på.

Spørgsmål til debat

Ønsker borgerne overhovedet børnepasning i landsbyen/området?

Vil man hellere have en privat børnehave eller en puljeordning?

Vil byrådet være med til at lave mere flexible pasningsordninger evt. med højere brugerbetaling?

Er det en offentlig opgave at tilbyde længere tid for børnene i dagpleje eller institutioner - skal der også sættes på deltidspladser?

Skal der oprettes 3/4 tids pladser?

Har vi børnehaverne for at forældre kan få fri til at arbejde eller har vi dem fordi samvær med andre børn i børnehaven er med til udvikle børnene?

Har det betydning at nogle pædagoger og lederen bor i lokalområdet?

Skal der bygges tjenesteboliger til personale?

Hvad er almen dannelse og social adfærd?

Skal de højtråbende sendes udenfor at lege, for at dæmpe det indendørs støj-niveau?

Hvad er kvalitet og helhed?

Lever den lokale børnepasning, lige nu, op til sin eksistensberettigelse?

Skal kommunen tilbyde at forældre kan blive dagplejere og passe egne børn?

Er de nuværende pasningstilbud retfærdige for dem, der har valgt selv at tage ansvaret for børnepasningen - men, som via skatten, betaler for pasning af andres børn?

Har forældrene realistiske forventninger til hvad der er muligt, når børnene passes udenfor hjemmet?

Er de fysiske udfoldelsesmuligheder gode nok - er børnenes motoriske udfordringer gode nok?

Hvordan skaber man en ordentlig dialog mellem børnepassere - kommune - forældre - lokalområdet, og sikrer at man arbejder sammen i stedet for at være i opposition til hinanden?

Er det børnenes vilkår eller er det forældrenes ønsker og krav eller er det samfundets krav eller er det personalets krav, der skal være bestemmende for hvilke pasningstilbud der er og hvilken kvalitet de skal have?

Er det muligt at lave midlertidige satellit-lokaler i fx. skoven, hvis der i en kort årrække vil være overfyldt på landsbyinstitutionerne?

Er det muligt at lave et dagplejehus?

Skolepolitik i landsbyerne

Landsbyskolerne i Bjerringbro kommune har stor betydning for skoledistrikterne. Sammen med dagligvarebutik, forsamlingshus, børnepasning, kirke og idrætsforeninger, er skolen en af hjørnestenene i lokalsamfundet. Den er en del af den service og et af de samlingssteder der tilbydes. Den er sammen med børnehaven det samlingssted, der skaber socialt netværk mellem forældre og børn i lokalområdet. Landsbyskolen kan som lille skole, give børnene helhed og overblik i hverdagen.

Skolen har:

- Betydning for om børnefamilier vil bosætte sig i området, og dermed sikre et naturligt og kontinuerligt generationsskifte.
- Betydning for børn og voksnes tilknytning og funktion/ansvarlighed for området.
- Betydning for netværket mellem børn og forældre i skoledistriktet.
- Betydning for aktiviteten i lokalområdet.
- Betydning for den lokale butik - den får højere omsætning.
- Betydning for huspriserne i området og for hvor let det er at sælge et hus.

Kommunens politik

- Kommunen er, i denne sammenhæng, byråd og administration.
- Kommunen bør, i erkendelse af skolernes betydning for lokalområderne og i erkendelse af små skolers betydning for børnenes helhed i dagligdagen, have som mål at bevare landsbyskolerne.
- Kommunen bør til stadighed arbejde med og for kvalitet og helhed i skolen, herunder også nødvendige ressourcer, selv om landsbyskolen pga. størrelsen koster mere pr. elev end byskolen. Landsbyskolen skal også være mere end en skole i landsbyen. Bl.a. kan skolen bruges til forskellige servicetilbud/funktioner, der ligeså godt kan være i landsbyen. Aftenskole, terapeut o.l.
- Kommunen bør gennem "virksomhedsplan" sikre sig, at der arbejdes tværfagligt og sammen med områdets beboere, da det er en del af forudsætningen for skolens berettigelse.
- Kommunen bør aktivt deltage i markedsføringen af de små skoler, som et tilbud i hele kommunen, herunder også sørge for transportmulighed fra byen ud til landsbyskolerne.
- Kommunen bør aktivt forsøge at etablere samarbejde med nabokommunerne, hvor tværkommunal samarbejde kan være med til at skabe bedre klassestørrelser på naboskoler.
- Kommunen bør, fordi skolen har stor betydning for området, sikre sig lokal opbakning ved store ændringer på skolen.
- Hvis der er ønske om at drive skolen som en friskole, skal det støttes af kommunen og der skal holdes borgermøder om emnet og bygningerne skal stilles til rådighed til etablering af friskole.
- Opgiver kommunen at drive skolen og der ikke er ønske om at etablere friskole - skal kommunen holde borgermøde i lokalområdet for at drøfte hvilken anvendelse bygningerne kan få, så "skolen" stadig kan være et aktiv i lokalområdet. Hvis borgerne ikke ønsker eller kan benytte bygningerne, står det kommunen frit for at sælge dem til højstbydende.

Landsbyens/områdets politik

- Skolen er: Personale, bestyrelse, forældre, børn og til dels andre borgere i skoledistriktet.
- Skolen bør hele tiden være opmærksom på den betydning den har for lokalområdet og at skolens beslutninger derfor kan påvirke hele området. Det forpligter også til at lokalbefolkningen, specielt forældrekræden, inddrages/høres, når der skal træffes store beslutninger - både drifts og bygningsmæssigt.
- Skolen bør til stadighed arbejde på at leve op til forudsætningerne for dens eksistens. Det betyder at man også skal arbejde på at skolen er mere end skole i lokalområdet og at alle i området føler tilknytning til skolen. Det kan bl.a. ske ved at samarbejde med foreningerne i området om fælles arrangementer. Skolen kan på denne måde være med til at skabe et netværk mellem alle borgere i området, ikke kun børn og forældre.
- Skolen bør ved ansættelse af personale på skolen, sikre sig at personalet er indstillet på at arbejde tværfagligt og sammen med områdets beboere, da det er en del af forudsætningen for skolens berettigelse. Der skal også gøres opmærksom på at man gerne ser at nogle lærere med tiden bosætter sig i lokalområdet. Ved ansættelse af en ny leder kan det være en af kvalifikationerne.
- Hvor der er landsbybørnehaver, bør der etableres samarbejde på tværs, fordi det er gavnligt for børnene og deres indskolingsforløb.
- Skolen bør til stadighed arbejde med og for kvalitet og helhed i skolen.
- Skolen bør tage et medansvar for at oplære børn i almen dannelse og social adfærd.
- Forældrene bør oplyses om de forventninger og krav skolen har til dem og deres børn og at det ikke kun er dem, der har forventninger og krav til skolen.

Spørgsmål til debat

Ønsker borgerne overhovedet en skole i området?

Vil man hellere have en friskole?

Kan landsbyskolerne bruges som overbygningsskoler, hvis de nedlægges?

Kan man tænke sig en overbygningsskole uden for Bjerringbro og Rødkærsbro?

Vil byrådet være med til at lave et forsøg med fri-transport af elever fra by til land?

Har det betydning at nogle lærere og lederen bor i lokalområdet?

Skal der bygges tjenesteboliger til lærerne, som man gjorde tidligere?

Hvad er almen dannelse og social adfærd?

Hvad er kvalitet og helhed?

Lever skolen, lige nu, op til sin eksistensberettigelse?

Sikrer skolen, lige nu, at "ikke forældre" inddrages i aktiviteter på skolen?

I helhedsskolen (Skalmeje-modellen) er der skolegang fra kl. 8-14 og ingen fritidsordning. Tilgodeser denne model de forældre, der har valgt selv at tage ansvaret for børnenes pasning efter skoletid?

Ønsker landsbyen/området helhedsskolen indført?

Kan landsbyskolen gøres speciel, så man tiltrækker elever udenfor området, fx. Leg og læring i børnehaven - helhedsskole - international skole o.l.?

Ældre

Hvad forventer vi af alderdommen eller den tredje alder ?

Kan den tredje alder leves i en landsby eller et landdistrikt - findes der fællesskab nok - hjælper vi hinanden nok - har kommunen sørget for ældrepleje - kommer postbudet mere - hvordan får vi de daglige fornødenheder og vores dagligvarer indkøbt - har vi en ældrevenlig bolig - har vi offentlig transportmulighed - eller ??

Disse spørgsmål og mange andre dukker op hos mange lidt ældre - dermed også det meget store spørgsmål - skal vi blive boende eller skal vi flytte til byen.

For byen tæller: Vi er tæt på butikker - kan måske få en ældrevenlig bolig - tæt på læge - apotek - og offentlig transportmulighed.

Imod dette er: Vi forlader et område, vi måske har boet i gennem en menneskealder - vi forlader vore naboer og bekendte - kan vi finde os tilrette i byen.

Der bliver en større gruppe af ældre mennesker - vi har nogle store årgange - vi lever længere - og dermed kræves flere ressourcer fra samfundet.

Vi får nok også en anderledes gruppe ældre i fremtiden - en gruppe som er lidt mere krævende end vore forældre var - og som også har et større krav til et aktivt otium eller den tredje alder.

Hvilken situation skal vi forsøge at leve op til fra kommunens side og fra landsbyens side?

Landsbykæden har i tankerne, at lave en mini spørgeundersøgelse ude i landsbyerne hos nogle borgere over 60 år, umiddelbart efter sommerferien.

Et af spørgsmålene må være, er der behov for plejeboliger i landsbyerne eller er det ældrevenlige boliger, der skal satses på samt mange andre.

Kommunens politik vedr. ældre.

- Kommunen bør fortsat støtte en aktiv og servicemæssig ældrepolitik.
- Hjemmeplejeordningen bør ikke forringes.
- Som noget nyt bør der etableres en telebilordning.
- Tid til samtale bør prioriteres - derfor kunne etablering af ordning med besøgsvenner til landområderne være et godt initiativ.
- Fællesarrangementer bør ligeledes prioriteres.
- Ved nybyggeri i landsbyerne - må små etplansboliger placeres centralt og prioriteres højt.

Landsbyens politik vedr. ældre.

- Landsbyen må være socialt engageret - og sørge for at en ældre nabo huskes i forbindelse med arrangementer i området - små korte visitter - og små praktiske gøremål, som kan klares på en hurtig og fornuftig måde.
- At der laves regelmæssige mindre sammenkomster i forsamlingshuset - med relation til denne generation.
- At en ældre har et par naboer, man kan kontakte i forbindelse med utryghed.
- At landsbyens sammenhold også dækker de lidt ældre landsbyborgere.

Spørgsmål til debat:

Ønsker de ældre, at blive boende i landsbyen / landdistriktet ?

Skal der bygges plejehjemsboliger i landsbyerne ?

Skal der bygges ældrevenlige boliger i landsbyerne ?

Er der brug for en taxi lignende transport (en teletaxi - eller telebus) ?

Kan daglige indkøb klares - hvordan købes ind i dag ?

Vil man gerne blive i landsbyen af hensyn til at man har bekendte her ?

Vil man gerne flytte til byen af hensyn til de bedre muligheder for transport - indkøb og arrangementer ?

Er der et fællesskab - som man kan bygge på i landsbyen ?

Hvor tit får man besøg af sine nærmeste ?

Findes der et samlingssted i landsbyen / området ?

Bruger man de arrangementer - der afholdes i området ?

Integration i landsbyerne

For at landsbyerne fungerer er det vigtigt at folk kan mødes og at så mange som muligt føler et ansvar for området og områdets funktioner. Derfor er det vigtigt at nye beboere inddrages i landsbyens liv, i den udstrækning de ønsker. I landsbyerne er der, de senere år, sket en stigning i den løbende udskiftning af beboerne samtidig med at de fleste i dag kører til en anden by for at arbejde. Derfor er det i dag vigtigt med en integrationspolitik i landsbyerne, så det stadig er nemt at lære hinanden at kende.

Integration har: Betydning for borgernes tilknytning og funktion/ansvarlighed for området.
 Betydning for netværket mellem beboerne i området.
 Betydning for foreningsliv - idrætsklubber - butik og andre funktioner.
 Betydning for at nye beboere føler det positivt at flytte til området, og dermed for markedsføring af området.

Kommunens/amtets politik

- Kommunen bør, informere tilflyttere om Bjerringbro kommune generelt (Folder eller lille bog)
- Kommunen bør informere den lokale borgerforening om adresser, hvor der er kommet nye beboere.
- Kommunen bør være positiv overfor at give økonomisk støtte til at få trykt en folder om landsbyen, for de landsbyer der ikke selv har ressourcer.
- Kommunen bør samarbejde med den lokale borgerforening, ved anbringelse af flygtninge i en landsby, og have en kommunalvejleder, der kan informere om religion, kultur og landet - det gælder begge veje.
- Kommunen/amtet bør samarbejde med den lokale borgerforening, ved placering af behandlingssteder i landsbyerne, bl.a. for at landsbyen er inddraget og orienteret på forhånd.
- Kommunen bør sørge for at der ikke placeres for mange socialt belastede mennesker i den enkelte landsby, og i det hele taget samarbejde med lokalområdet.

Landsbyens/områdets politik

- Landsbyen kan lave en folder der bl.a. kan oplyse om området generelt - foreninger - busforbindelser - håndværkere - lægehus tlf.+tider - bibliotek åbningstid - forretninger - kommune tlf.+åbningstid.
- Personlig kontakt. En kontaktperson fra borgerforening eller forsamlingshus, byder personlig velkommen evt. med en blomst fra landsbyen og fortæller lidt om landsbyen og de muligheder der er. Spørger tilflytterne om de vil præsenteres i det lokale blad og opfordrer til at deltage i de lokale arrangementer og kan evt. høre om der ønskes kontakt til andre mht. børn, hobbies eller lign. Og om man ønsker at deltage i større eller mindre opgaver i de forskellige foreninger.
- De enkelte bestyrelser bør inddrage tilflyttere til at deltage i mindre opgaver i foreningerne og institutionerne. Det kan være uoverskueligt at deltage i en bestyrelse, men ikke at deltage i mindre opgaver. Det at arbejde sammen med andre på en opgave er en af de bedste måder til at lære nye mennesker at kende.
- Landsbyen kan evt. udnævne en kontaktfamilie til dem der ønsker det. En familie, det er legitimt at spørge om forskellige forhold, og som vil prøve at få tilflyttere med til de arrangementer der foregår i landsbyen.

- Ved integration af flygtninge bør landsbyen gøre sig klart hvor mange den kan rumme. Et udgangspunkt kan være to familier, fra samme område og med samme religion. Landsbyen bør holde et præsentationsmøde og sørge for at få udnævnt en "kontaktfamilie" til hver flygtningefamilie, som hjælper flygtningefamilien til rette i landsbyen.
- Landsbyen kan have et informationsblad for landsbyen, hvor man fortæller om de lokale aktiviteter og hvor man, efter tilladelse, kan præsentere de nye beboere i området. Bladet kan udkomme månedligt, hver anden måned eller kvartalsvis, alt efter behov og ressourcer. For mindre landsbyer kan det være en ide at samarbejde med kirkebladet, så det bliver et sogneblad.
- Landsbyen bør være indstillet på positiv særbehandling overfor tilflyttere med problemer, det være sig socialt eller kulturelt.

Spørgsmål til debat

Er landsbyen overhovedet indstillet på at have en integrationspolitik?

Og er landsbyen indstillet på at integrere tilflyttere?

Er landsbyen indstillet på at integrere tilflyttere der ikke umiddelbart glider ind i landsbyens liv?

Har landsbyen ressourcer til at lave en folder om landsbyen?

Er landsbyen indstillet på at lave små opgaver så alle kan være med?

Er der personer i landsbyen der vil møde personligt op og byde velkommen og er der familier i landsbyen der ønsker at være kontaktfamilier?

Har landsbyen kræfter til at lave et informationsblad regelmæssigt?

Kultur - Forsamlingshuse - Samvær - Unge - Fritid

Kulturlivet og samværet er af stor betydning for landsbyerne. I mange landsbyer skolen og butikkerne nedlagt. Derfor er det af stor betydning, at der på anden måde skabes gode betingelser for fællesskab og sammenhold i landsbyen. Her er forsamlingshuset et vigtigt indslag - dette er samlingsstedet for landsbyen og landområdet til fester - ved mærkedage og mindehøjtideligheder.

Det er også vigtigt, at de unge har mulighed for at være aktive i landsbyen.

Kultur og samvær har betydning for:

- Fællesskab og sammenhold blandt beboerne
- Trivslen i landsbyen
- At børn og unge udvikler sig til ansvarsbevidste voksne
- At alle udvikler ansvarsbevidsthed overfor omgivelserne

Kommunens/amtets politik vedr. Kultur og Samvær:

- Kommunen/amtet bør fortsat støtte Limfjordsteateret - Det jyske Ensemble. Det giver mulighed for kulturelle indslag af høj kvalitet i landsbyerne.
- Musikskolen og oplysningsforbundene, bør have undervisningstilbud på alle landsbyskoler (også Højbjerg) og også undersøge mulighederne for om det kan lade sig gøre i nogle forsamlingshuse. Det kræver også en lokal indsats - både arbejdsmæssigt og i form af ingen eller lavere leje i forsamlingshusene.
- Edb kurser og andre kurser kan også foregå i landsbyerne - i samarbejde med oplysningsforbundene, evt. kombineret med internetcafe'.
- Kulturminde (runestenene, skove, diger, stier, gravhøje) skal bevares af kommunen/amtet/mv.
- Kirken kan bruges som borgerhus / samlingssted i de byer der ikke har andre bygninger. Kirken bør udvikle sig mere til et kulturhus i landsbyen.

Kommunens politik vedr. forsamlingshuse.

- Kommunen bør støtte forsamlingshusene, således disse fortsat kan bestå som samlingsstedet i lokalområdet.
- Kommunen bør fortsat støtte forsamlingshusene med et årligt driftstilskud og afsætte midler til ekstraordinære tilskud til renovering, som også skal kunne bruges til mindre renoveringsarbejder.
- Støtten bør ydes som et årligt bidrag til forsamlingshuset.
- Efter forelagte langtidsbudgetter og eksakte budgetter til renoveringsopgaver bør kommunen yde tilskud efter krone til krone princip. Eget arbejde kan værdisættes. Hermed sikres en fortsat vedligeholdelse og en vis standard af vores samlingssteder i lokalområdet.
- Kulturudvalget bør mindst 2 gange i byrådsperioden mødes med forsamlingshusenes formænd eller repræsentanter for en fremadrettet drøftelse.

Kommunes/amtets politik vedr. Unge og Fritid:

- Kommunen bør fortsat give tilskud til idrætsklubber, som er et stort aktiv for lokalområdet.
- Kommunen/amtet bør fortsat forsøge at skabe de bedste rammer på de forskellige uddannelsessteder, sammen med de lokale skoler, Det er vigtigt for landsbyerne, at de unge ikke skal køre for langt for at komme videre til nyt uddannelsessted efter at have afsluttet folkeskolen.
- Kommunen bør fortsat gøre en indsats via SSP samarbejdet, idet dette kan have stor betydning for de unge, som behøver hjælp.

Landsbyens politik vedr. Kultur og Samvær:

- Landsbyen kan have forskellige samværsgrupper, som fx. en kaffeklub for hjemmegående forældre eller forældre på orlov.
- Foredrag kan foreninger lave i fællesskab eller samarbejde med andre landsbyer for at få højere kvalitet.

- Det er vigtig at landsbyen har en forening, der ind i mellem kan samle områdets beboere. Menighedsrådet kan her spille en stor rolle i de landsbyer der ikke har en borgerforening eller forsamlingshus. Hvis landsbyen ikke har menighedsråd kan en lokal virksomhed måske bruges som samlingspunkt.
- Landsbyen kan lave lokalhistoriske aftener, hvor der studeres lokalhistorie. Her kan forsamlingshuset bruges som samlingssted.
- Landsbyens "ildsjæle" bør forsøge at medvirke til at egnens historie bevares, f.eks. gennem interview med ældre beboere.
- Det er vigtigt at landsbyen arbejder på at lave små møde- og væresteder og "sladrebænke", hvor man naturligt mødes og kan få en sludder.
- Fællesspisning, (høstfester, julefrokoster, vinterfester mm.), er en af de vigtige brikker i landsbyernes sammenhold, herigennem skabes tolerance og bedre integration af nye indbyggere.

Landsbyens politik vedr. forsamlingshusene.

- I lokalområdet skal der være en aktiv og ansvarlig bestyrelse for forsamlingshuset, der støttes af områdets beboere.
- Forsamlingshuse bør have en vis standard - vedligeholdelsesmæssigt og interiørmæssigt.
- Der skal indsamles / betales et rimeligt beløb / kontingent til forsamlingshusets fortsatte drift og vedligehold.
- Der afholdes et årligt møde mellem forsamlingshusenes repræsentanter, hvor økonomiske forhold og markedsføring m.m. drøftes.

Landsbyens politik vedr. Unge og Fritid:

- Forældre og kommune bør i større grad arbejde sammen om bekæmpelse af hårde stoffer, som er ved at blive et problem i skolen. Der skal slås hårdt ned på de begyndende klinedannelser, (Cerberus), som er ved at dannes i Bjerringbro. Selv om problemet rent fysisk er placeret i Bjerringbro, vil alle komme til at lide under dette.
- Ungdomsklubber eller juniorklubber kan være en god ide hvis landsbyen har kræfter til at etablere og drive dem. Væresteder kan være et godt alternativ.
- Landsbyen skal være opmærksom på at idrætsklubberne ikke bare er der som et servicetilbud, men at der ligger et stort arbejde i at drive en idrætsklub - der skal være opbakning til klubben og ildsjælene i klubben. Det betyder at forældre og andre også skal være aktive i klubben, med kørsel og andet. Hvis forældrene ikke lever op til aftalerne kunne det evt. udløse "bøder" som betales til klubben.

Spørgsmål til debat:

Er befolkningen i landsbyerne villige til at gøre en indsats for fællesskab og sammenhold ?

Er forsamlingshuset, det samlingssted, vi ønsker i landdistriktet ?

Er der opbakning til forsamlingshuset og dets bestyrelse ?

Har forsamlingshuset den standard vi kan acceptere ?

Er der tilstrækkelig mange ressourcepersoner (ildsjæle) i landsbyerne ?

Er de unge interesseret i, at der sker noget i landsbyen eller foretrækker de klasse- og sportskammerater ?

Er beboerne villige til at bakke op omkring fælles arrangementer ?

Er der for få eller for mange arrangementer ?

Er landsbyerne villige til at samarbejde omkring større kulturelle indslag ?

Kirken i landsbyen

Kirken og vores religiøse trosretning er her i landet kernen i hele vores kultur. Den ligger til grund for landets socialpolitik og den måde vi fredeligt omgås hinanden på. Et faldende antal kirkegængere tyder dog på, at folkekirken er i krise. Eller er den? Tiden er i al fald til at tage tingene op til debat.

Kirken har i landsbyen

historisk betydning

betydning ved kirkelige handlinger – i landsbyen især ved begravelser

betydning for traditioner – vi går alle i kirke juleaften

betydning for det æstetiske – kirkerne er ofte landsbyernes smukkeste bygninger

Folkekirkens politik:

Folkekirken er i denne sammenhæng Kirkeministeriet, Stiftet, Provstiet, Præsterne og Menighedsrådene.

- Folkekirken bør holde sig a-jour med samfundsudviklingen. F.eks. ved:
 - Strukturændringer, Præsterotationer, Ændringer af gudstjenestetider
 - Færre gudstjenester i den enkelte landsbykirke
 - Færre tidlige gudstjenester
 - Aftengudstjenester
 Ovennævnte af hensyn til at få flere deltagere til de enkelte gudstjenester, idet man nok skal gøre sig klart, at det forventede antal kirkegængere, har betydning. Flere trækker flere til.
- Det er måske ikke nødvendigt at ændre på gudstjenesten, men det at møde forskellige præster, at se forskellige kirker vil formentlig tiltale flere og flere. Den del af befolkningen, som trofast møder op i kirken hver søndag forsvinder langsomt helt.
- Det er vigtigt at kirker og kirkegårde bevares og bliver holdt i forsvarlig stand.
- Præsten bør være synlig i lokalsamfundet, dvs. deltage i lokale arrangementer.
- Præsten bør forsøge, at gøre sin prædiken nutidig og forståelig samt forsøge at gøre det til "en god oplevelse" at komme i kirken.
- En udadvendt præst med humor, som samtidig er en god fortæller vil være en stor fordel.
- Menighedsrådene bør forsøge at samarbejde med lokalforeningerne om fælles arrangementer. F.eks.: Børnegudstjenester før fastelavsarrangement i forsamlingshus
Adventsgudstjenester. evt. med Luciaoptog v/minikonfirmanderne før juleklip i forsamlingshus og lign.
Familiegudstjenester med efterfølgende fællesspisning i forsamlingshuset.
Der inviteres med fordel ved at omdele invitationer i landsbyerne.
- Der bør lægges meget større vægt på mini-konfirmandundervisning En evt. sognemedhjælper vil her med fordel være en lærer fra folkeskolen, hvor børnene kommer fra.
- Evt. udstilling i kirken af børnenes tegninger mv. (religiøse motiver)
- Hvis det i denne forbindelse er upraktisk at transportere børnene til konfirmandstuen, må præsten være villig til at lade sig transportere sig til børnenes skoler. Naturligvis også nogle timer i konfirmandstuen og kirken med deraf følgende bustransport betalt af menighedsrådet.
- For at tiltrække den del af befolkningen, som ikke har tradition for regelmæssigt at gå til gudstjeneste, kan der et par gange årligt arrangeres gudstjenester med f.eks. kor, koncert eller kirkespil.
- 1 gang årligt pr kirke kunne gudstjenesten efterfølges af et lille historisk arrangement af ¼ til ½ times varighed. Dette lille job kunne varetages af sognepræsten. Der skal her lægges op til, at interesserede følger disse arrangementer i alle/flere af kommunens kirker. Annoncer i ugeavis vigtig.
- Evt. sommerarrangementer i præstegårdshaven/konfirmandstuen eller besigtigelse af disse i sammenhæng med det før nævnte historiske arrangement evt. med en efterfølgende forfriskning.

- De aflåste kirker kan være et problem, idet man ikke har mulighed for at sætte sig i kirken og "slappe af"
- Menighedsrådene bør tage evt. mulighed for anden form for brug af kirken op til vurdering.

Landsbyens/områdets politik:

- Beboerforeninger og lignende foreninger bør være positive overfor samarbejde med sognenes menighedsråd, bl.a. med det formål at skabe større samarbejde i landsbyen.
- Beboerforeningen bør ved nyansættelse af præst byde denne velkommen til landsbyen, samt informere præsten om hvad der foregår i byen og være positiv og imødekommende overfor et samarbejde med præst og menighedsråd. En præst kan være en god ressourceperson for området.
- Landsbyens beboere bør bakke synligt op omkring den nye præst, også således at han inddrages i byens aktive liv og fra starten får mulighed for at være med i lokalsamfundet, også i den verdslige del. Det samme bør naturligvis være tilfældet med fungerende præster.

Spørgsmål til debat:

Er landsbyen overhovedet interesseret i at der foregår noget i kirken ?

Er landsbyens beboere ugidelige eller ugidelige ?

Er landsbyens beboerforening o.lign. overhovedet interesseret i at samarbejde med menighedsrådene/præsten.

Er menighedsrådene/præsten overhovedet interesseret i at samarbejde med beboerforeningen ?

Hvad skal man bruge kirkebygningen til, hvis en kirke i fremtiden nedlægges som kirke?

Har vi råd til at vedligeholde kirkerne, hvis kirken ikke bliver brugt?

Hvordan vil andre trosretninger præge folkekirken i fremtiden ? Er de mere markedsføringsmæssigt orienteret end folkekirken ? Hvordan vil det påvirke fremtidens kirke og kirkegængere ?

Skal kirken have en bredere funktion i landsbyerne ?

Natur og Grønne omgivelser

I takt med industrialiseringen indenfor landbrugserhvervet er mange natur- og kulturspor som f.eks. diger, markveje, moser, småskove og lignende blevet nedlagt. Hyppigst fordi de er kommet under plov, som følge af, at de enkelte markflader er blevet stadigt større. Behovet for småstier som skolestier, mælkestier, postruter o.l. er også ændret markant gennem de seneste årtier, idet hovedparten af færdslen i dag næsten udelukkende foregår ad offentlige veje.

Natur og grønne omgivelser omkring landsbyerne er af betydning for:

- Landsby- og bybeboernes mulighed for benytte det åbne landskab til rekreative formål
- At landsbyerne fortsat vil være attraktive at bosætte sig i
- Turismen
- Historien
- Det har betydning, at landsbyerne har adgang til seværdigheder.

Kommunens/amtets politik:

- Kommunen/amtet bør medvirke til, at der er gode adgangsforhold i nærområdet til seværdigheder som skove, åer, søer, gravhøje, også for handicappede, hvor det er muligt
- Kommunen/amtet bør søge at bevare kulturminde, (Runestenene, skove, diger, stier, gravhøje)
- Kommunen/amtet bør, når der etableres cykelstier, etablere cykelstierne med henblik på, at de også kan benyttes til rekreative formål.
- Kommunen/amtet bør støtte projekter som arbejder med genetablering af natur- og kulturspor.
- Kommunen/amtet bør arbejde aktivt for bevarelsen af Tange sø.

Kommunen, Amtet og Staten:

- Bør i deres administration og lovgivning tage mest muligt hensyn til at kultursporene i landskabet bevares samt at der bevares eller skabes offentlig adgang til disse.
- Bør medvirke til at skabe bevidsthed og debat om, hvor vigtigt natur- og kultursporene er for forståelsen af områdets fortid og udvikling, vore forfædres levevis, for landsbyernes identitet, for undervisningen, for turismen o.m.a.

Landsbyens/områdets politik:

- Landsbyens foreninger bør medvirke til, at lokalbefolkningen får kendskab til naturen omkring landsbyen.
- Landsbyens foreninger og beboere bør medvirke til at forsøge at bevare stier.
- Landsbyens foreninger bør forsøge at afholde historiske arrangementer, hvor landsbyens beboere får kendskab til egnens lokalhistorie.
- Landsbyens "ildsjæle" bør forsøge at medvirke til at egnens historie bevares, f.eks. gennem interview med ældre beboere.

Spørgsmål til debat?

Findes der i de enkelte landsbyer "ildsjæle", som har tid og lyst til at arbejde for bevarelse eller genetablering af kultursporene omkring landsbyerne ?

Er landsbyboerne interesseret i at medvirke til at etablere såkaldte trampestier ?

Er landmændene omkring landsbyen indstillet på at medvirke til at bevare stierne ?

Er landsbyboerne overhovedet interesseret i egnens historie ?

Miljø - affald og energi.

Forslaget består af en generel del - og en opdeling i tre grupper på miljø - affald - og energi under de overordnede hovedafsnit.

Generelt.

- Det er den tekniske del omkring nævnte emner der behandles her.
- Kommune og Amt bør sørge for en reel og ærlig information på miljø - affalds - og energiområdet - således der kan være tillid fra befolkningens side til informationer.
- Information må være let tilgængeligt - i form af brochurer - pjecer - artikler og elektronisk information (Internet / Hjemmesider) - ligeledes bør informationer udformes i et forståeligt sprog.
- De nævnte tre emner er vigtige områder, hvor forskellige hensyn må opvejes i henhold til befolkning - naboer og områdets karakter - og med plads til en vis form for individualitet og selvjustits.
- Ressourcerne skal udnyttes bedst muligt - og der bør i højere grad arbejdes på fra Kommune - Amt og politikersiden, at vi bruger vore ressourcer hensigtsmæssigt - men også, at vi udnytter brugte ressourcer bedst og mest fornuftigt - og ikke efter nogle tilfældige afgiftssystemer.
- Der skal tages hensyn til, at der er forskel på by - og landområderne - her tænkes i høj grad på privatbilismen og naturligvis afgiftssystemet på brændstof, som virker forskellig fra byområder til landområder.

Miljø.

Det er vigtigt / værdifuldt

At der sikres, at der ikke tilføres stoffer eller etableres sundhedsfarlige virksomheder, som forringer landsbyens eller landdistriktets miljø - og befolkningens sundhed.

At miljøet i form af fauna - dyr - luft og vand beskyttes - men samtidig må der kunne både dyrkes og produceres. Samarbejde - og information må være vigtige opgaver i de kommende år, således der sker en fornuftig afvejning af interesser.

At landsbyen og områdets beboere må acceptere, at på visse tider vil der være lugtgener fra landbrugets produktioner og fra dyrkning af jorden m.v. - Til gengæld må landbruget tage et tilbørligt hensyn til de øvrige beboere, ved bl.a. fornuftig tilrettelægning af arbejdsgange - og gennem information - Se også emnet "Landbrug".

At landsbyen og det åbne land må forsøges tilpasset hinanden - således der ikke opstår huller eller ar i landskabet, men der er en naturlig overgang landskabsmæssigt.

At de store vindmøller indpasses landskabsmæssigt i området - og ikke placeres uhæmmet.

At de eksisterende bygninger udnyttes - efter given godkendelse - også til erhverv og hermed forhindres et forfald af den eksisterende bygningsmasse.

Kommunens/amtets politik.

- Kommunen/amtet bør i høj grad være vejleder - og ikke restriktiv administration (dette sker også i høj grad i dag)
- Der må være en høj grad af fleksibilitet ved etablering af mindre ikke forurenende virksomheder i landområder.
- Information om muligheder - forventninger - og krav til miljøet må fremgå på en tilgængelig måde til nævnte område - landsby / landdistrikt.
- Halmfyr og brændeovne må ikke skabe røggener for omgivelserne.
- Der bør nedfældes en miljøpolitik relateret til erhverv - landbrug - boliger - butikker - gårdbutikker - råstoffer - fauna - vand - luft - grønne områder o.lign. sat op i hovedpunkter.

Landsbyens/områdets politik.

- Landsbyen bør gøre sine ønsker og sin politik klart i forhold til Kommunen.
- Brugere af halmfyr og brændeovne bør sørge for ikke at udvikle røggener for omgivelserne.
- Landsbyen kan lave en debat om miljøet i landsbyen.

Spørgsmål til debat.

Kan landbrug og boliger acceptere hinandens nærhed - og hermed evt. produktionsmæssige lugtgener og fluer m.m.?

Må tomme bygninger bruges til ikke forurenende produktions-, lagermæssige eller andre formål ?

Findes der miljøforhold, som bør ændres i Landsbyen / landområdet ?

Skal der reguleres - renoveres vandområder - bydamme - bevoksede områder - her må et motiveret oplæg fremlægges?

Kunne man have behov for yderligere informationer i forhold til miljøet - og beslutninger omkring miljøet vedtaget af myndighederne?

Kan en landsby - landområde markedsføres på miljøet ?

Vindmøller - ønsker vi flere?

Brændeovne/halmfyr - er der styr på forbrændingen?

Affald.

Det er vigtigt / værdifuldt

At den nuværende affaldspolitik, som kommunen har vedtaget, og som fungerer i dag, ikke forringes.

At man får mere oplysning om genbrugsgraden af affaldet leveret til genbrugsstation eller containerlosseplads - og om det er nødvendigt med denne sortering, eller om affaldet blandes sammen efter, det køres fra genbrugsstationen til forbrænding eller deponering.

En virkelig grundig information om affaldets vej fra genbrugsstation / containerplads og til genbrug - forbrænding eller deponering, vil give mere respekt og forståelse for affaldshåndtering.

At affaldet begrænses mest muligt - at affald i størst mulig omfang genbruges - at ikke genbrugeligt affald forbrændes og energien udnyttes - at resten deponeres på forsvarlig vis og evt. med senere henblik på udnyttelse som lossepladsgas.

At bygningsaffald nedkuses og genanvendes ved vejanlæg eller byggeopgaver.

At jord vurderes meget nøje inden det dømmes som forurenede jord og farligt jord - nogle myndigheder har en angst for godkendelser af overskudsjord og restprodukter til andet formål - dette kan være meget fordyrende for samfundet.

At deponering af spildevandsslam sker på en sådan måde, at man udnytter slammet mest muligt, men det må naturligvis være sikret mod smittefare, tungmetaller m.m. - derfor må man også vurdere på en adskillelse af de forskellige typer slam med henblik på den fremtidige udnyttelse.

• Kommunens/amtets politik.

- Den nuværende politik fastholdes - og servicemuligheden med at kunne komme af med sit affald fra private husholdninger og husstande uden betaling må ikke forringes.
- Kommunen bør sige nej til " vejesystemet " for affaldsbeholdere / containere.
- Kommunen bør overveje at der etableres et mindre sorteringsanlæg i landsbyen - til maling - batterier - kemikalier - o.lign.
- Lidt mere og bedre information om affaldets vej bør finde sted.
- Kommunen kunne uddele affaldsprisen i lokalområdet for en fælles indsats.

Landsbyens/områdets politik.

- Borgerforeningen må sammen med kommunen lægge en landsby affaldspolitik - Dette kunne være placering af affaldscontainere på bestemte tidspunkter i landsbyen
- Lave en " Store oprydningsdag " i landsbyen - under et særligt slogan.

Spørgsmål til debat.

Har det et formål med en bedre oplysning og information om " affaldets vej " fra forbruger til slutdeponering?

Kan f.eks. " Store oprydningsdag " hjælpe på landsbyens generelle udseende ?

Vil der være opbakning til et sådant initiativ - og skal andre ting være indeholdt ?

Kan og vil man i landsbyerne genbruge mere af sit affald selv ?

Kan man undgå , at rastepladser fyldes med affald? Er det resultatet af forskellig politik i forskellige kommuner?

Energi.**Det er vigtigt / værdifuldt.**

At når de lokale energiressourcer / kilder anvendes i lokalområdet - skal der ikke bruges ret meget energi til transport af brændslet - og dermed reduceres også CO 2 udslippet.

At disse energikilder sammen med flis - træpiller og halm ikke pålægges afgifter som gør det urentabelt at udnytte og investere i disse anlæg.

At der er en tillid til de overordnede myndigheders love - forordninger og tilladelser - idet en investering i energianlæg har en længere tilbagebetalingsperiode - og dermed må tilladelsesgrundlaget og hermed også i høj grad afgiftsgrundlaget være det samme og dermed troværdigt over en længere periode.

At gældende miljøkrav overholdes.

Kommunens/amtets politik.

- Kommunen/amtet må være åben for alternative energiformer og udnyttelse af disse i landsbyerne og landdistrikterne.
- Kommunen/amtet må påse at gældende miljølovning overholdes og at anlæg ikke generer naboer nævneværdigt.
- Kommunen bør oplyse om krav til røgdledning mv.

Landsbyens/områdets politik.

- Man skal være åben og tolerant overfor alternative energiformer.
- Som landsbyborger skal man overholde gældende miljøregler for udledninger.

Spørgsmål til debat.

Skal alternative energiformer være tilladt.? - og er der gener fra disse?

Er kommunen for restriktiv i sin energi - og varmeplanlægning?

Skal der ændres i varmforsyningsplanen for Bjerringbro kommune i din landsby?

Har det betydning for bosætning i landsbyen, hvilken opvarmningsform der findes?

Er det muligt, at de lokale energiressourcer udnyttes og benyttes lokalt- det kan være halm for landmandens vedkommende - og evt. træflis og træaffald i visse områder?

Er det hensigtsmæssigt, at alternative energikilder som sol - biogas - husstandsmøller og minikraftvarmeanlæg tillades og anerkendes som værende mulige energikilder i landdistrikterne?

Vandforsyning & spildevand i det åbne land

En stabil drikkevandsforsyning for landsbyen og området er meget vigtig - og der har været mange års tradition for, at man i landsbyen havde sin egen vandforsyning.

Hvorimod afledning af spildevand og septikvand - har været foretaget på mange forskellige måder, men en rensning og hygiejnisk afledningsform, er dog anerkendt i dag som en nødvendighed.

Vandforsyning.

Det er vigtigt / værdifuldt

En god vandforsyning er vigtig for landsbyerne og det åbne land både af sundhedsmæssige grunde, men også fordi, det er med til at sikre at boligerne lever op til tidens standard - og dermed er der flere potentielle købere og bedre priser for disse i landsbyerne og det åbne land.

Og det er derfor meget nødvendigt, at en vandforsyning - offentlig - fælles eller privatejet sikres, således vandforsyningen baseres på uforurenede grundvand i tilstrækkelige mængder.

At drikkevandsforsyningen lever op til kravene om god vandkvalitet.

At der bliver en decentral vandforsyningsstruktur - idet en sådan struktur er mindre sårbar overfor forureningkilder

Kommunens/amtets politik.

- Kommunen bør tage hensyn til, at de primære vandværker har forsyningspligten til de sekundære vandværker og enkeltbrugere, hvis det sekundære vandværk vælger at lukke.
- Kommunen må derfor være vejleder - og være medpart i valg af et fornuftigt ledningsnet, samtidig med, at kommunen har en åben og kendt politik.
- Store ledninger - få forbrugere - lange strækninger giver det problem, at der hurtigt kommer til at gå mange dage fra vandet forlod vandværket til det kommer ud til forbrugernes haner - kort sagt, man får " gammelt " vand.
- Ved fast tilslutningsbidrag er det ikke muligt, først at lægge en lille ledning - og herefter at ændre til en større, både fordi der ingen forbrugere er at sende regning til og af tekniske hensyn, idet der er ingen forbrugere at sende denne til. Derfor er en langsigtet koordination nødvendigt.
- Kommunen bør lave et årligt møde for samtlige vandværker - hvor kommune og vandværker gensidigt orienterer hinanden om nye tiltag og om evt. problemer.
- Kommunen bør, som ansvarlig for området, være " tovholder " i samarbejdet mellem vandværkerne og mellem kommune og vandværker.

Landsbyens/områdets politik.

- De lokale vandværker må være meget bevidste om vandværket og vandets kvalitet - således en god vandkvalitet sikres for området - hermed må beskyttelsesområder også respekteres.
- Der bør nok overvejes en fast tilslutningspolitik og pris for tilslutninger for hver enkelt vandværk - således at kommende interessenter kan tilslutte sig på fornuftige vilkår.
- De lokale vandværker bør være positive overfor nye forbrugere - idet en ledningsinvestering mange gange viser sig at medføre nye interessenter.
- Vandværket er også en del af landsbyfællesskabet - en tradition - men også en gevinst for området.

Spørgsmål til debat.

Er vores vandværk i en god stand - har vi en god drikkevandskvalitet i området?

Skal vi køre videre med vores eget vandværk eller skal vi forsøge en sammenlægning ned et større vandværk?

Har vi et godt samarbejde med kommune og amt - eller er der ting vi kunne ønske ændret?

Er vores pris på vand lig med gennemsnitsprisen for vand i kommunen?

Har vi faste rutiner på service - drift og vedligeholdelse?

Spildevand i det åbne land.

Det er vigtigt / værdifuldt

At vi sørger for, at vores spildevand og septikvand bortskaffes på forsvarlig måde for os selv og for naturen. Således vores drikkevandsressourcer og vandløb / søer ikke forurenes.

At vi udnytter naturlige rensningsmåder her - her tænkes på nedsivning eller tilsvarende, når dette sker udenfor beskyttelseszoner eller sårbare områder.

At vi på en seriøs og tilgængelig måde fortæller om muligheder - problemer indenfor rensning.

At vi tilpasser rensningskravene til de områder vi befinder os i

At større enheder renses gennem fælles anlæg, men disse kan også være decentraliseret - ikke alt stort er godt. Det giver også meget større udledningskoncentrationer.

At der laves en bedre oplysning om mulighederne i det åbne land - på en let tilgængelig måde.

At der laves oplysning om hvilke stoffer, der er meget skadelige og svært nedbrydelige ved nedsivning eller optagelse i planter - eller svært omsættelige for mikrober.

Kommunens/amtets politik.

- Kommunen/amtet må støtte / bakke op om dokumenteret miljørigtig spildevandsrensning i det åbne land. Ligeledes må den nødvendige kontrol tilpasses anlægsstørrelse og vigtighed.
- Kommunen/amtet bør arbejde for, at minibiologiske anlæg op gives andre mindre restriktive kontrolforanstaltninger end Miljøstyrelsens nuværende - således disse også vil være et alternativ til rensning i det åbne land.
- Kommunen må ligeledes støtte nedsivningsanlæg - eller tilsvarende anlæg til rensning af spildevandet fra enkeltudledninger, der overholder udledningsbetingelser og afstandskrav.
- Større anlæg er henlagt under kommunens regi - men her må vigtigheden af formen for rensning ligeledes indgå i kommunens vurdering.
- Søer og vandløb må kommunen/amtet påse ikke tillades alvorlige forureninger.

Landsbyens/områdets politik.

- Landsbyen og området bør være ansvarlige i forhold til udledninger af urensset vand.
- Landsbyen og området bør være fælles om at bevare naturen og efterlade søer og vandløb på en fornuftig måde.

Spørgsmål til debat.

Har vi styr på vores enkeltudledninger til sårbare områder?

Er der spørgsmål i forbindelse med vedligehold af nuværende anlæg i landsbyerne, vi bør drøfte med kommunen?

Finder man at nedsivninger er en fornuftig måde at rense regnvand og spildevand på?

Gives der relevante informationer om metoder og muligheder til spildevandsrensning i det åbne land fra vore myndigheder?

Tal og Status på landsbyerne

N.B. Dette afsnit bliver fremsendt på et senere tidspunkt - fra Landsbykæden - da det ikke er færdigbearbejdet.

Tallene baserer sig på Bjerringbro kommunes opgørelser - og vil fremstå som en oversigt over status-opgørelse og fremskrivning i landsbyerne og landområderne - ligeledes vil en sogneoversigt medfølge.

Landsbykædens arbejdsgrupper har bestået af:

(første navn er gruppelederen)

Samarbejde mellem kommunen, landsbyen og Landsbykæden:

Connie Jakobsen - Conny Christensen - Arne E. Jørgensen - Jens Martin Mølgaard

Trafik/transport:

Jan Kanstrup - Anders Olesen - Claus T. Christensen - Inga Dalsgaard - Jens Martin Mølgaard

Boliger/bosætning/byggegrunde/lokalplaner:

Niels Dalsgaard - Bente Christiansen - Lis Hermansen - Jens Jespersen - Inga Dalsgaard

Erhverv/butikker:

Jens Martin Mølgaard

Landbrug:

Conny Christensen - Grete Krogh - Inga Dalsgaard

Børnepasning:

Birthe Schrøder-Thomsen - Else Marie Jespersen - Inge Vrou Andersen - Bettina Christensen
Eva Dalsgaard Olsen - Jens Dalsgaard Olsen - Jens Martin Mølgaard

Skoler:

Jens Martin Mølgaard - Anders Olesen - Lis Hermansen - Iben Kolding - Henny Molbo

Ældre:

Eline Rasmussen - Poul Pabst - Arne E. Jørgensen - Agnes Hagedorn - Anna Odgaard

Integration af tilflyttere:

Egon R. Johansen - Else Marie Jespersen - Birthe Schrøder-Thomsen - Connie Jakobsen
Preben Knudsen

Kultur og Samvær - Unge og Fritid:

Jan Kanstrup - Conny Christensen - Jens Martin Mølgaard - Arne Jørgensen - Inga Dalsgaard

Herunder Forsamlingshuse:

Lis Hermansen - Bent Pedersen - Søren Sloth - Arne E. Jørgensen

Kirken:

Arne E. Jørgensen - Bent Ole Pedersen - Peter Elgaard - Inga Dalsgaard

Natur og grønne omgivelser:

Niels Dalsgaard - Inga Dalsgaard

Miljø - affald - energi:

Arne E. Jørgensen - Anker Olesen - Poul Pabst

Vandforsyning & spildevand i det åbne land:

Arne E. Jørgensen - Bent Pedersen

Tal og status på landsbyerne:

Arne E. Jørgensen